Hottó község értékleltára

Készítette: **Káli Marianna**
okl. építészmérnök,
urbanista szakmérnök
(É 20-0332, TT 20-0332)

2021. november

Készült Hottó Község Önkormányzat megbízásából

KÉSZÜLT HOTTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT MEGBÍZÁSÁBÓL
a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.)
Kormányrendelet 84. § alapján

HOTTÓ HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGE

Sorszám:	Megnevezés:	Cím:	Hrsz.:
HV-01	gazdasági épület	Pergyászlói hegy	889/2

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

Megnevezés: gazdasági épület	**Sorszám: HV-01**

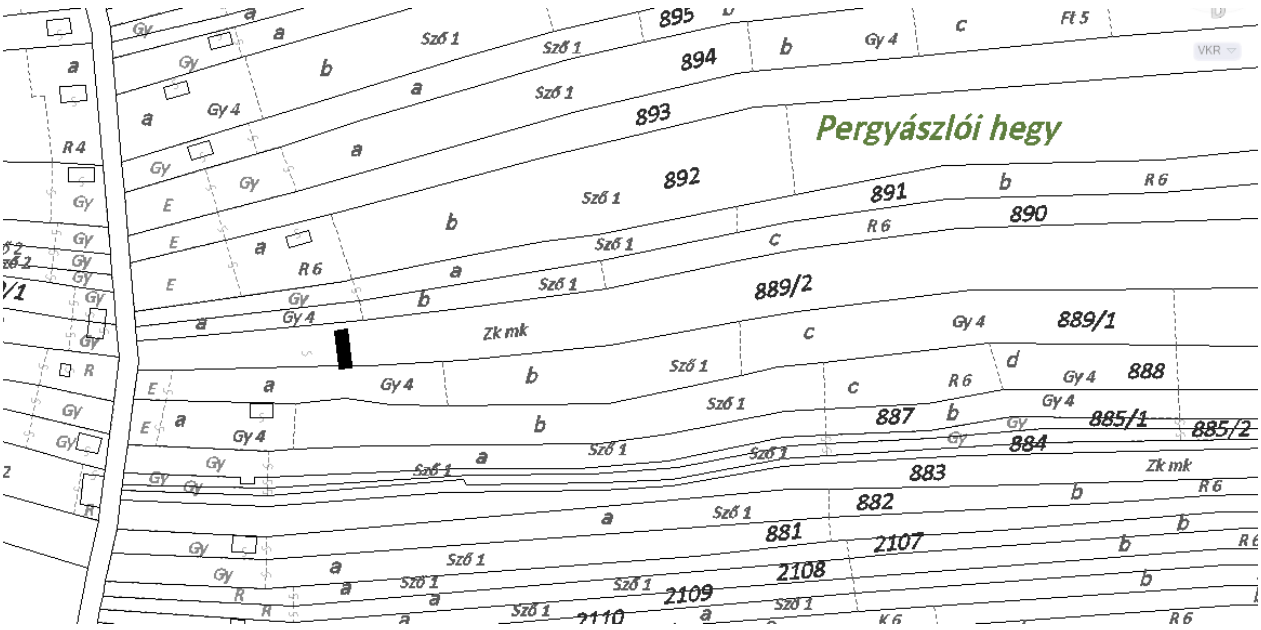

Cím, elhelyezkedés	**Jelenlegi védelem:**
Település: Hottó	helyi védelem
Utca, házszám: Pergyászlói hegy	**Javasolt védelem:**
Hrsz.: 889/2	-

Az építmény jelenlegi rendeltetése:

gazdasági épület

Az épület és környezetének leírása:

Hottó település Szentmihályfa településrészétől dél-nyugatra, a Pergyászlói hegyen helyezkedik el a **gazdasági épület**. Az épület beépítési módját tekintve nem tekinthető szabályosnak, ugyanis a kelet-nyugat irányú telken keresztbe, észak-dél irányban áll az épület. A telek déli oldalán elhagyandó oldalkert nincs betartva. A korábbi telekosztás, a 889 hrsz.-ú telek kettéosztása eredményezte ezt a helyzetet, hogy az épület déli vége a telekhatárra került. Korábban, míg a telket nem osztották ketté, az épület megfelelően helyezkedett el, a szükséges oldalkert mértéke megvolt.

Az épület nem illeszkedik a többi, északi **oldalhatárra helyezett** épület sorába. Az utcában található többi, később épült gazdasági épülethez képest beljebb helyezkedik el az épület, nagyobb előkertet hagyva. A nagyobb előkert betartását a domborzati viszonyok okozhatták, ugyanis a 889/2 hrsz.-ú telek nyugati végén az út területe jóval alacsonyabban helyezkedik el. A telek megközelítése sem közvetlenül az útról történik emiatt, hanem a délről szomszédos telkek nyugati vége irányából egy természetben kialakult útról, mely a térképen nem szerepel. A telkek nyugati, utca felőli vége a domborzati viszonyok miatt meglehetősen beerdősödött.

A gazdasági épület építésének időpontjáról pontos adattal nem rendelkezünk, az építés a XIX. és XX. századra datálható. (részletek a Történeti adatok című fejezetben)

épület alaprajzi elrendezése, szerkezet

A gazdasági épület szabályos téglalap **alaprajzú**. Alaprajzi rendszerét tekintve az épület két helyiségből áll. Mindkét helyiség az épület keleti oldaláról, homlokzatáról nyílik.

Falszerkezete összefügg az alaprajzi rendszerével, ugyanis az épület feltételezhetően két építési fázisban nyerte el mai alakját. Az épület északi része a régebbi, melynek falszerkezete **zsilipelt fa**, míg a déli hozzáépítés feltehetőleg később készült, fa vázzal, közte **tömésfal** kitöltéssel. A zsilipelt rendszer vázát fa oszlopok alkotják, melyekhez szegezett deszkák közé ejtették be a fa pallókat, melyek a falszerkezetet képezik. A zsilipelt szerkezet az északi végfalon tökéletesen látszódik.

A zsilipelt falon vályogvakolat készült, mely már sok helyen levált. A falazatnak külön lábazati része nincs, sok helyen érzékelhető jelentős süllyedés.

Az épület déli része, mely később épült hozzá az épülethez szintén fa vázas, a sarkokon lévő fa oszlopokhoz merevítő kis oszlopok kerültek becsapolásra átlósan. A fa oszlopok között tömésfal van. A fal szerkezete már meglehetősen rossz állapotban van, a tömés anyagának zsugorodása miatt a váztól a fal szerkezet már sok helyen elvált.

A fal felső részén egy fa gerenda megy végig, mely a végfalak vázát alkotó oszlopokra ül fel. E hosszoldalakon végigfutó gerendákra ülnek fel a fa födém gerendái, melyek a fal síkján túlnyúlnak. A **fa födém gerendá**ira terhelnek a talpgerendák, melyek a tetőszerkezet szarufáit fogadják. A tető szimmetrikus **nyeregtető**, melyen **agyag cserép** héjazat található. A cserép állapota sok helyen már nem megfelelő, és hiányos is a végfalaknál. Eresz nincs a gazdasági épületen. A túlnyúló tető védi a nedvességre érzékeny falazatot.

homlokzat, nyílászárók

Az épület homlokzatának kialakítása szoros összefüggésben van az épület szerkezetével. A ház déli részén a tömésfal, míg északi részén a zsilipelt falszerkezet látható. Kevés helyen takarja már a falat a vályogvakolat.

Az épület végfalain a falszerkezet tetején futó fa gerenda fölött deszka borítás található, északi oldalon a borítás egy ajtót is rejt.

Az épületen kizárólag ajtók találhatók, egyéb **nyílászáró**, ablak nincs. Mindkét ajtó a keleti homlokzaton helyezkedik el, a két helyiséget tárja fel. A nyílászárók kétszárnyú tömör fa ajtók. A két ajtó körül fa oszlopok kerültek elhelyezésre, melyek fogadják az ajtók tokszerkezetét.

Védendő: a teljes épület

Korrekciós javaslat: A meglehetősen rossz műszaki állapotú épületet fel kell újítani a megfelelő építőanyagok felhasználásával. Elsődleges feladat a falazat helyreállítása, a falszerkezet felületének véglegesítése, a tetőszerkezet javítása. Javasolt a vályogvakolat, mészfesték használata a falakon, a födémgerendák és deszkák olajozása, vagy pácolása.
Néhány esetben – az épület süllyedése miatt – indokolt lehet egyes elemek, fal részletek teljes cseréje, ebben az esetben javasolt ugyanolyan anyagok, szerkezet alkalmazása.

északi végfal deszka borítása